HÍREK

1961. január 17. kedd

Kalendárium

A Nap kel: 7 óra 26 perckor, nyugszik 16 óra 22 perckor.
A Hold kel: 7 óra 32 perckor, nyugszik 17 óra 24 perckor.
Mai névnap: ANTAL.

Időjárásjelentés

Felhősebb idő, főként a Dunántúlon több helyen havazás, sokfelé köd. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet: 0—mínusz 4 fok között.

A MAI NAPON

LEO DELIBES

125 éve, 1836. januárjában született LEO DELIBES (ejtsd: dölib) francia zeneszerző. Dallamos, friss ritmusú zenéje megújította a balettet (COPPÉLIA, SYLVIA). Világhíres a LAKMÉ c. operája. Magyarországon is járt, 1879-ben Párizsban a szegedi árvízkárosultak javára zenei ünnepséget rendezett.

190 éve, 1771-ben e napon született CHARLES BROWN (ejtsd: braun) amerikai író, 1798-ban írt WIELAND c. regényével — a felvilágosodás jegyeit magán viselő rémregény — az amerikai regényirodalom megalapítójának tartják.

ÉRDEKES TALÁLMÁNYOK ÉS FELFEDEZÉSEK:

NYUGAT-AFRIKA sík partvidékét és a Volta-folyó völgyét 490 évvel ezelőtt, 1471-ben portugál tengerészek fedezték fel. Ezen a területen fekszik az 1957-ben önálló állammá lett GHANA.

A MAI, ÚN. KALAPÁCSOS ZONGORA (pianoforte) feltalálója, BARTOLOMEO CRISTOFORI olasz hangszerkészítő, 230 évvel ezelőtt, 1731-ben e napon halt meg.

*

— MÓRICZ ZSIGMOND: KIS MADÁR című négyfelvonásos vígjátékát mutatták be Szilveszter este a nagyacsádi KISZ szervezet öntevékeny színjátszói. A darabot Dávid Sándorné pedagógus rendezte.

— ÚJÍTÁSI TANFOLYAM kezdődik hétfőn Révfülöpön, amelyen a MEDOSZ szakszervezeti bizottságainak újítási felelősei vesznek részt.

— TÍZ USZÁLYHAJÓ, egy jégtörő, három 800 lóerős vontató, tíz különböző uszály lakóhajó, egy tűzoltóhajó, és egy jelzőállomás hagyta el a múlt évben a Balatonfüredi Hajógyárat.

— A TIZENEGYEDIK kihelyezett technikumi osztály is megkezdte munkáját megyénkben, Lázban. Megnyitó beszédet Nyisztor Imre, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkára mondott.

— 376 HÍZOTTSERTÉST adott el január hetedikéig a városi dolgozóknak a Veszprém megyei Állatforgalmi Vállalat. Január második hetében pedig 250 hízót értékesítettek Veszprémben és Pápán.

— *HARMINCHATAN kezdtek hozzá az idén a megyében, hogy levelező úton — a mezőgazdasági akadémián — megszerezzék az agrármérnöki diplomát. A Hazafias Népfront megyei bizottsága konzultációs központot szervezett számukra, ahol péntek este volt az első „munkanap".*

— FEBRUÁR ELEJÉN a Művelődésügyi Minisztérium egy kiküldendő bizottsága fogja megvizsgálni megyénkben a népművelési munka tartalmát, módszereit, gyakorlati tapasztalatait.

— A KÉT 5 TONNÁS GÉMDARU beállítása óta 15 ezer munkaórát takarítanak meg egy 1000 tonnás uszályhajó elkészítésénél a Balatonfüredi Hajógyárban.

Meglopta lakótársát

Váci Mihály szentesi lakos 1959-ben került Várpalotára, a Ferenc-bányába.

Tíz hónapja lakott már a munkásszálláson, amikor — 1960 augusztusában — hazament Szentesre lakodalomba. Egy fillére sem maradt mire visszaért Várpalotára. Tudta, hogy szobatársa, Zsupek József a szekrényben őrzi megtakarított pénzét. Mikor szobatársai nem voltak otthon, megkereste a pénzt, s elvette a hatszáz forintot. (Takarékkönyvben nem lett volna biztonságosabb helyen?) Váci Mihály aznap este elmulatta a pénzt, másnap reggel pedig felmondott, hogy elutazik. Az alapos gyanú alapján a rendőrség letartóztatta.

Váci Mihály nem először állt a bíróság előtt: négy év alatt négyszer volt már büntetve. A visszaeső bűnöst egyévi börtönbüntetésre, mellékbüntetésül 3 évi jogvesztésre ítélte a Veszprémi Járásbíróság. Az elítélt enyhítésért fellebbezett.

„Karácsonyi záróakkord" Úrkúton

A hatalmas úrkúti fenyveserdő karácsony táján, mindig is csalogatta a fenyőfatolvajokat. Most meg különösen, a Kab-hegyi televíziós adó építése kedvéért, jó utat is készítettek az erdőn át, tehát az idén „kényelmesebbnek" látszott a vállalkozás.

Igen ám, csakhogy gondolt erre a rendőrség, meg az erdészet is. Az erdészek segítségére járőrök, önkéntes rendőrök siettek. A fatolvajlásra vállalkozók igencsak „gondos" kezek közé futottak, a lopott fával együtt szépen otthagyták nevüket és lakcímüket is. A járási székhelyen most dolgoznak a „karácsonyi záróakkord" végső kidolgozásán: több tucat ember ellen indítottak szabálysértési, sőt egy-kettő ellen még bírósági eljárást is.

A Devecseri Járási Rendőrkapitányság egyébként az idén a fenyves határain kívül is komolyan foglalkozik a falopások ügyével. Elterjedt ugyanis helyenkint — például Padragon — az a szokás, hogy a fakivágási engedélyt „elfelejtik" visszaadni, háromszor-négyszer is felhasználják. Az idén az efajta vállalkozások a legtöbb helyen ugyanúgy végződnek, mint a karácsonyiak: a fa, a név és a lakcím visszahagyásával.

Villamosenergia fogyasztók tájékoztatása

A kormányzat határozata alapján rövidesen rátérünk a háztartási villamosenergia fogyasztások kéthavonkénti számlázására. *A jelenlegi leolvasási és pénzbeszedési rendszer megváltoztatása, és az új eljárások zökkenőmentes bevezetése az áramszolgáltató vállalatoktól lelkiismeretes, körültekintő, de egyben hatalmas munkát kíván.* Az átállás a fogyasztók részéről is több kérdést vet fel, amelyek közül talán a legtermészetesebb, miért kell változtatni az eddigi gyakorlaton? Miért hagyjuk abba a havi számlázást, amikor kezdettől fogva ezt szoktuk meg?

A megszokásokat csak addig a határig tarthatjuk tiszteletben, ameddig azok nem válnak a fejlődés kerékkötőivé. *A havonkénti számlázás az áramszolgáltatás jelenlegi fokán már akadályozza a villamosenergia ipar tevékenységének egyszerűsítését, olcsóbbá tételét, de igen sok esetben kényelmetlen maguknak a fogyasztóknak is, évente tizenkétszer kell alkalmazkodniuk a pénzbeszedési időszakhoz.* A legtöbb családban a felnőttek nappal dolgoznak, s bizony nem kényelmes a fogyasztónak sem minduntalan megkérni a szomszédot, házfelügyelőt, hogy helyettesítse, amikor az áramszolgáltató pénzbeszedője megjelenik.

Külföldön már igen sok országban meghonosították a ritkább leolvasási és számlázási eljárásokat.

Nálunk az áramszolgáltató vállalat pénzbeszedői minden második hónapban fogják felkeresni a fogyasztókat. Ez a megoldás olyan, hogy *egyik hónapban a lakosság egyik felénél, a következő hónapban pedig a másik felénél olvasnak le és inkasszálnak.*

Hangsúlyozzuk, hogy a kéthavonkénti számlázás rendszere semmiféle többletkiadást nem okoz a fogyasztóknak. Feltételezi azonban a háztartások előrelátóbb vezetését, főként annál a kisebb számú fogyasztónál, ahol a havi villanyszámla jelentősebb kiadást jelent. A havonként rendszeresen ismétlődő egyéb kiadások, vagy előre látható kisebb beszerzések ésszerű csoportosításával minden fogyasztónk meg tudja oldani az új rendszer háztartási problémáit.

Elsősorban azt kell tudniuk fogyasztóinknak, hogy *kéthavi fogyasztásnak megfelelő számlát elsőízben csak akkor kapnak, ha az ezt megelőző hónapban már nem nyújtottak be számlát.* Így mindenkinek módjában áll az első „lyukas" hónapra egyébként esedékes villanyszámla összegét félretenni. Nem fordulhat tehát elő, hogy a fogyasztó a jelenlegi rendszer szerint minden hónapban fizet folyamatos egy-egy havi vételezésnek megfelelő összeget, a rá közvetlenül következő hónapban pedig egyszerre kéthavi számlát!

Az új rendszerre való áttérés során minden fogyasztót értesítünk, hogy melyik lesz az az első hónap, amikor nem kap villanyszámlát. Ettől kezdődően minden második hónapban olvassuk le a fogyasztásmérőket és szedjük be a kéthavi fogyasztásoknak megfelelő számlaösszegeket.

A szóbanforgó értesítést az 1961 február és március hónapokban kézbesítésre kerülő számlákra nyomtatjuk rá. Saját érdekükben kérjük kedves fogyasztóinkat, hogy ezeket a számlákat kísérjék figyelemmel.

Északdunántúli Áramszolgáltató Vállalat

Eltűnik a devecseri „panama jelkép"

A „panama" szó a világ számos nyelvében a hivatali sikkasztásokat jelöli. Közép-Amerikában ugyanis, a Panamacsatorna építése során olyan kiadós „panamákra" került sor, hogy ebből fogalom lett, új szó alakult. A mi tájunkon a Devecser közepét elcsúfító, hatalmas romot lehetne ugyanilyen jelképnek felhasználni.

A helyi szájhagyomány szerint 1880 táján — véletlenül éppen egyidőben a Panama csatorna tervezésének megindulásával — egy földbirtokos, valamelyik Eszterházy, kezdett itt egy hatalmas templom építéséhez. Közben azonban meghalt, és utóda az örökségben az építkezés céljára biztosított pénzt szépen elmulatta.

Az első világháború előtt már a helybeli katolikusok szerették volna befejezni a munkát, nagyméretű és eredményes gyűjtést indítottak. Az összegyűlt komoly summát azonban az egyházközség pénztárosa szépen elsikkasztotta. Állítólag ugyanez még egyszer megismétlődött a két világháború között.

Így állt ott, el sem készülve, de már romként, majd száz esztendőn keresztül az a néhány hatalmas fal, Devecser közepén. A kövek közül már valóságos fák nőttek ki.

A probléma most megoldódik. Az egyházközség ugyanis a romot eladta a termelőszövetkezetnek. A tsz viszont felesben bontatja a falakat a község lakóival. Így azután az annyi időn át hevert, soha ki nem használt rengeteg építőanyagból részben nagy gazdasági épületek, részben családi házak lesznek.

A panama jelképe ma már hasznos célt szolgál majd, helyén pedig park takarja el az emléket.

Sass Ervin:

HALÁLBOLYGÓ

Utópisztikus kisregény

(14. folytatás)

Az űrhajó körül tökéletes csend honolt, és az égbolt — ha ugyan lehet égboltnak nevezni az előttük, mellettük, körülöttük hallgató végtelen Teret — sötéten, feketén bámult be a megfigyelő ablakokon. Hunyorgás nélkül fénylettek a messzi bolygórendszerek csillagai, a Szíriusz, Centurusz, a Véga és a többi ugyanolyan pont volt a világmindenségben, mintha a Földről nézték volna valamennyit.

Később Zsukov a parancsnoki kabinba ment. A megfigyelő ablak mellett itt is beépítettek egy televíziós adó-vevőt, mely az űrhajó rádiós és televíziós központján keresztül tarthatott összeköttetést a földi állomásokkal. Zsukov a fedélzeti rádión Donszkovot hívta.

— Halló, Donszkov!

— Parancsoljon, Zsukov elvtárs.

— A rádióösszeköttetés rendben? Nem észlel semmi zavaró körülményt? Sok öreg műhold kószál a Föld körül, nem egyszer tapasztaltuk, hogy összevissza csiripelnek...

Donszkov nevetését hozta a hangszóró Zsukovhoz.

— Kikerüljük őket, parancsnok!... Ez a legcélravezetőbb módszer.

Aztán komolyra fordította a szót.

— Kitűnő a kapcsolat. Az előbb hívott bennünket Sztepán Goncsevics. Tájékoztatót kért a sugárzási hatásfokokat rögzítő műszerek adatairól.

— Megkapta?

— Természetesen. Bíbelődhet velük az öreg hónapokig...

— Helyes, Donszkov. Ügyeljenek a zavartalan összeköttetésre, mert hamarosan bekapcsolódhatunk a televíziós-láncba. A programot ismeri.

— Fejből tudom, parancsnok!

Zsukov elégedetten dörmögött a gégemikrofonba.

— Nos, akkor tudja, hogy mi a feladatuk. Ha a televíziós kapcsolat megkezdődik, azonnal jelentse és kapcsolja hozzám az urali állomást.

— Meglesz, Zsukov elvtárs.

A urali tudományos állomás központi vezérlőtermében Batalov a Hold B—5-ös űrállomásnak televíziós ügyeletét hívta. Az űrállomás jelentkezett. Az ügyeletes arca élesen bontakozott ki a képernyőn.

— Üdvözöljük a Hold-kolóniát! Kérem az adóállomásra Tomaskov elvtársat.

Tomaskov éppen ott tartózkodott, mert a hívásra azonnal átvette a mikrofont az ügyeletestől és mosolyogva köszöntötte Batalovot.

— Gratulálok, Alekszandr Batalov! A Kozmoszplán indulása mintaszerű volt. Kitűnően megfigyeltük.

Az urali állomás központi vezérlőtermében együtt volt az egész tudós-csoport, csak az ügyeletes — ezúttal egy fiatal rakétaszakértő — Igor Kondacsov ült a rádió-adóvevő előtt.

— Tomaskov elvtárs — szólalt meg Batalov — a program szerint 15 perc múlva a T—6-os műhold közvetítésével bekapcsolhatjuk a Kozmoszplánt a TV-láncba. Kérem, intézkedjen, hogy a kapcsolat megtörténjen.

— Már intézkedtem, Batalov elvtárs. A Kozmoszplán utasait 15 perc múlva láthatóan is köszönthetjük. Addig — ha megengedi — átadom a helyem technikusaimnak.

Batalov elégedetten bólintott.

— Rendben van.

A tudósok nem mozdultak helyükről. Várták, hogy a Kozmoszplán parancsnoki kabinjából megjelenjen Pjotr Zsukov arca, és valamennyien üdvözölhessék az expedíció bátor tagjait...

A televíziós-láncot a központ televíziós osztálya szervezte meg. A terv nagyvonalú elgondolásainak megvalósítása nem volt könnyű feladat. Az urali tudományos állomás és a központ között a már kiépített televíziós összeköttetést jóelőre megerősítették és az urali állomást összekapcsolták a Kozmoszplán megfigyelésében különösen nagy szerepet játszó B—5-ös Hold-kolóniával.

A terv egyik láncszeme volt még az is, amikor az űrhajó inuitasát megelőzően fellőttek egy műholdat, televízió adó- és vevő berendezéssel. Ez a műhold a T—6-os, és pontosan az urali állomás fölött lebegett ötezer kilométer magasságban. Mozdulatlansága azonban csak megtévesztő látszat, az egésznek az a nyitja, hogy a T—6-os Föld körüli keringési ideje megegyezik a Föld tengelykörüli forgásával, így azután kitűnő TV-kapcsolatot tud fenntartani a tudományos állomás, a Hold és a Kozmoszplán között. A T—6-os az Ikarusz II. kutatórakéta követésével és a szenzációs Mars-felvétel továbbításával fényesen vizsgázott.

Így sikerült megoldani azt a hallatlanul izgalmas feladatot, hogy a Mars felé közeledő Kozmoszplán utaskabinjait, az öt bátor űrhajóst úgy láthatják majd az emberek a Földön, mintha velük szemben ülnének alig egy-két méterre, és Batalov úgy beszélgethet velük, ahogy az előbb beszélgetett Tomaskovval, a Hold-kolónia vezetőjével.

A néhány percig sötéten ásító képernyő újból kivilágosodott, és Tomaskov jelentkezett.

— Halló Föld!

Batalov sietve válaszolt a hívásra.

— Itt Batalov. Beszéljen Tomaskov!

(Folytatjuk)